

Mot en hållbar framtid

Hållbarhetspolicy för Simrishamns kommun, 2021-2030

Antaget av Kommunfullmäktige 20-12-14

Vad är hållbar utveckling?

En hållbar utveckling är en utveckling som tillfredsställer dagens behov utan att äventyra kommande generationers möjligheter att tillfredsställa sina behov.

Syfte

Hållbarhetspolicy för Simrishamns kommun för perioden 2021-2030 ska peka ut viljeinriktningar och prioriteringar för hela kommunkoncernen avseende arbetet mot en hållbar utveckling. Policyn innehåller 17 fokusområden med strategiska ställningstaganden för att lokalt bidra till att FN:s Agenda 2030 samt de nationella miljö kvalitetsmålen och de nationella folkhälsopolitiska målen ska kunna nås. Hållbarhetspolicyn ska fungera som ett stöd till arbetet med hållbarhet för hela kommunen och samtliga nämnder ska utifrån de strategiska ställningstagandena ta fram underlag för en kommungemensam handlingsplan som ska revideras regelbundet. Åtgärderna i handlingsplanen kommer att utgöras av aktiviteter som strävar mot de strategiska ställningstagandena i policyn. Arbetet med policyn ska återrapporteras årligen till kommunfullmäktige.

FN:s globala mål för hållbar utveckling, Agenda 2030

Världens länder antog år 2015 i ett toppmöte i FN:s generalförsamling de globala målen för hållbar utveckling med handlingsplanen Agenda 2030 som syftar till att vara vägledande i strävan mot en hållbar utveckling. I begreppet hållbar utveckling i de globala målen integreras de tre dimensionerna av hållbarhet: social, ekonomisk och miljömässig. Simrishamns hållbarhetspolicy berör och innefattar samtliga av de 17 globala mål som pekats ut i Agenda 2030.

Nationella miljö kvalitetsmål

Riksdagen beslutade år 1999 om en samlad miljöpolitik för ett hållbart Sverige genom att antaga 16 *miljö kvalitetsmål* med beskrivningar av vilka tillstånd som ska uppnås för att olika miljöproblem ska anses vara lösta. Det övergripande målet för miljöpolitiken är generationsmålet som säger ”Att till nästa generation lämna över ett samhälle där de stora miljöproblemen i Sverige är lösta, utan att orsaka ökade miljö- och hälsoproblem utanför Sveriges gränser”. Det innebär att miljöpåverkan måste minska till hållbara nivåer före år 2020, som är satt som slutdatum.

Nationella folkhälsopolitiska mål

År 2000 presenterade Nationella folkhälsokommittén ett förslag till nationella folkhälsomål. De *nationella folkhälsopolitiska målen*, även kallade folkhälsomål, styr centrala och regionala myndigheters arbete med frågorna, såväl som kommunernas. De består av ett övergripande nationellt folkhälsomål och 8 målområden. Det övergripande nationella folkhälsomålet: ”Målet är att skapa samhälleliga förutsättningar för en god och jämlik hälsa i hela befolkningen och sluta de påverkbara hälsoklyftorna inom en generation

Målbilder

För att tydliggöra vad en hållbar Simrishamns kommun innebär har fem målbilder formulerats. Varje målbild täcker in fler än ett fokusområde, har relevans för alla och förutsätter samverkan. Målbilderna ska genom sin enkelhet främja omställningen genom att våra tankesätt och beteenden leder till en hållbar Simrishamns kommun. De uppmanar till hur vi ska agera, leva och arbeta på ett hållbart sätt. Detta kräver också att beslut, vägval och prioriteringar tar samma riktning.

Klimat- och miljösmart

Vårt samhälle är utformat så att alla kan bo, leva och verka med så låg påverkan på miljön och klimatet som möjligt. Hög kunskap leder till hållbara konsumtions- och beteendemönster. Vi är ett kretsloppssamhälle där jordens resurser tillvaratas på ett effektivt sätt. Simrishamns kommun är fossilbränslefritt och vi fortsätter att vara framstående genom att hitta nya innovativa lösningar tillsammans. Vi är stolta över våra resultat och inspirerar andra genom att ständigt förbättra oss och utveckla systemet.

Tryggt och tillitsfullt

Vi känner trygghet och tillit till samhället och till varandra. Samhällsservicen är tillgänglig och omfattar alla. I Simrishamns kommun tar vi hand om varandra och verkar för att ingen känner sig ensam och utan stöd. Vi har ett samhälle fritt från våld. Våra tätorts- och landsbygdsmiljöer är och upplevs som trygga och de möjliggör för olika invånare att mötas, trivas och utvecklas. Simrishamns kommun är motståndskraftigt och rustat för klimat- och samhällsförändringar.

Rättvist och ansvarstagande

I Simrishamns kommun ges förutsättningar för jämlika och jämställda livsvillkor där ingen känner sig diskriminerad. Alla har möjlighet och förmåga att påverka och ta eget ansvar för samhällets och demokratins utveckling. Vi står upp för våra och andras rättigheter och skyldigheter. Vi bidrar genom vårt sätt att leva till att kommande generationer och människor här och i andra delar av världen har möjlighet till ett gott liv.

Växande och inkluderande

Simrishamns kommun är en attraktiv plats för ett innovativt närings- och föreningsliv som bidrar till en hög och hållbar tillväxt. Vi har en stark ekonomisk utveckling utan negativ påverkan på miljön och med en positiv påverkan för människan. I Simrishamns kommun skapar vi förutsättningar för alla att klara skolan och komma in i arbetslivet så att utanförskap inte uppstår eller kan brytas. Vi bygger miljöer som bidrar till inkludering och samhörighet mellan människor. Det finns rik tillgång till ett varierat kultur- och fritidsliv. Vi skapar tillsammans ett inkluderande och växande Simrishamns kommun.

Grönt och hälsosamt

Vi har jämlika och jämställda förutsättningar för en god hälsa, ett gott liv. Vi har en varierad och tillgänglig natur. Vi skapar förutsättningar för god hälsa, rörelse och ett aktivt liv. I Simrishamns kommun skapas förutsättningar för att alla ska kunna vara friska och må bra såväl fysiskt som psykiskt. Vi har en rik och varierad biologisk mångfald i skogarna, odlingslandskapet, vattnet och den bebyggda miljön. Vi bevarar och värdesätter naturens ekosystemtjänster.

Fokusområden

I hållbarhetspolicyn finns ett antal fokusområden identifierade där ett samlat grepp utgående från hållbarhet i varje fråga i sin helhet tas kring aktuella politik- och förvaltningsområden. 17 fokusområden har identifierats för Simrishamns kommun. Varje fokusområde är kopplat till flera målbilder. Varje fokusområde är genom strategiska ställningstagandena konstruerat så det täcker in och verkar för uppnåendet av flera av de globala hållbarhetsmålen i Agenda 2030.

Fokusområde 1 Hållbarhet i arbetsmarknad och näringsliv

En långsiktig hållbar utveckling ställer höga krav på förmågan hos både företag och samhälle att hantera förändringar i omvärlden. Näringslivets förmåga, vid förändringar i omvärlden och

ändrade förutsättningar, till snabb omställning och innovation skapar förutsättningar och lägger grunden för en stabil och hållbar ekonomisk tillväxt. För att detta ska vara möjligt samt för att möta företagets behov av utveckling och kompensationsförsörjning krävs välfungerande och hållbara infrastruktursystem. Att utbildningsmöjligheter som möter näringslivets behov finns tillgängliga är en nyckelfaktor. Genom att ta tillvara olika människors erfarenhet och kompetens, görs arbetsmarknaden tillgänglig för fler. Strävan mot att alla ska inkluderas efter egen förmåga måste vara grunden.

Strategiska ställningstaganden

- Bidra till ett livslångt lärande och en förbättrad matchning på arbetsmarknaden.
- Främja och upprätthålla en jämlik, jämställd och inkluderande arbetsmarknad.
- Bidra till minskad ekonomisk och social utsatthet genom en inkluderande arbetsmarknad och en sund arbetsmiljö avseende psykisk hälsa och välbefinnande.
- Främja ett hållbart arbetsliv.
- Främja hållbar tillväxt och innovation.
- Möta näringslivets behov av infrastruktur, för utveckling och kompetensförsörjning.
- Främja medvetna hållbara val och ökad resiliens i näringslivet.
- Främja cirkulär ekonomi, samarbete och industriell symbios.
- Skapa en attraktiv plats att leva och arbeta på.
- Ta bättre tillvara olika människors erfarenhet och kompetens, göra arbetsmarknaden tillgänglig för fler. Att istället för att fokusera på språk- eller funktionsvariation, fokusera på vad enskildas förmågor kan bidra till det gemensamma goda.

Fokusområde 2 Hållbara offentliga inköp

Offentliga aktörer, som kommuner, har ett ansvar och en möjlighet att inte bara föregå med gott exempel och visa vägen mot en önskvärd hållbar utveckling utan också driva denna utveckling. Offentligt upphandlade avtal har stor påverkan ur ett ekonomiskt, ekologiskt och socialt hållbarhetsperspektiv. Genom att arbeta mer aktivt med ett hållbarhetsfokus i kommunens upphandlingar och inköp säkerställs att kommunens ekonomiska resurser räcker längre, att avtalens ekologiska påverkan minimeras och att upphandlade leverantörer tar ett tydligt socialt ansvar inom ramen för det aktuella uppdraget.

Strategiska ställningstaganden

- Sträva efter att få fullgod konkurrens i alla upphandlingar.
- Säkerställa att avrop från ramavtal alltid görs i enlighet med villkoren i ramavtalet, och att produkter och tjänster från det upphandlade sortimentet används.
- Säkerställa att hänsyn tas till kostnader under hela livscykeln för upphandlade varor, tjänster och entreprenader.
- Upphandla varor och tjänster som är miljömärkta. Miljömärkningar kan vara KRAV, Bra miljöval, TCO Certified, Svanen, EU Ecolabel, EU-lövet, FSC eller liknande likvärdiga.
- Undvika plast i förpackningar och undvika engångsartiklar helt. Om engångsartiklar behöver användas ska dessa vara producerade i nedbrytbara material.
- Använda internt och externt stöd vid kravställning som rör miljö.
- Samverka med andra offentliga aktörer i strävan att minimera negativ påverkan på sociala förhållanden, miljö och klimat i tillverkningsled och alla följande led för varor och tjänster.

- Arbeta proaktivt med och utveckla former för att följa upp och kontrollera efterföljandet av ställda hållbarhetskrav.
- Eftersträva cirkulär ekonomi i både produktions- och konsumtionsled.
- Upphandla efter hög hållbarhet i transporterna av varor.
- Arbeta aktivt för att säkerställa goda, jämlika och jämställda arbetsrättsliga villkor, samt ställa sysselsättningskrav i större entreprenadupphandlingar och andra upphandlingar.
- Säkerställ att inköpta varor och tjänster bidrar till en ökad delaktighet i samhället för alla, oavsett funktionsförmåga.
- Ställa krav så att offentlighetsprincipen och meddelarfriheten aldrig kompromissas bort i upphandlade avtal där de annars skulle vara tillämpbara i offentlig sektor.

Fokusområde 3 Kunskap, livslångt lärande och utbildning

Den svenska utbildningens syfte kan delas upp i två delar, lärande och omsorg i förskola, skola och fritidshem, samt demokratisk fostran. Dels ska barn och elever inhämta och utveckla kunskaper och utbildningen ska främja barnens och elevernas utveckling och främja lusten till ett livslångt lärande. Dels ska utbildningen förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingar som det svenska samhället vilar på. Utöver det har skolväsendet ett så kallat kompensatoriskt uppdrag, vilket innebär att man ska sträva efter att uppväga skillnader i barnens och elevernas förutsättningar att tillägna sig utbildningen. Att investera i utbildning och erbjuda barn, ungdomar och vuxna en utbildning av god kvalitet präglad av samhörighet med en tydlig koppling till övriga delar av samhället innebär både kortsiktiga och långsiktiga hållbarhetsvinster för samhället och motverkar utanförskap, vilket bland annat främjar en god fysisk och psykologisk hälsa. Från grundskolans senare årskurser till gymnasieskolan och den kommunala vuxenutbildningen blir samverkan med att finna civilsamhället, näringsliv och arbetsmarknad centrala verktyg för att främja ett socialt, ekonomiskt och ekologiskt hållbart samhälle.

Strategiska ställningstaganden

- Bidra till att resurser utnyttjas på ett bra sätt och minska det ekologiska avtrycket genom t.ex. hållbara skolskjutser och skolmåltider.
- Bedriva en utbildning där inkluderande och inspirerande lärmiljöer möjliggör det enskilda barnets och den enskilda elevens personliga utveckling och lärande (demokratisk fostran) och bidrar till samhällelig sammanhållning, tillit och ansvarstagande.
- Finna ändamålsenliga samverkansformer med andra berörda myndigheter för att tillhandhålla tidiga och förebyggande insatser för barn och unga samt främja fysisk och psykisk hälsa.
- Skapa en infrastruktur och organisationsform för att ha möjlighet att kompensera för upp- och nedgångar i barn- och elevantal och förändringar i barn- och elevgruppernas sammansättning.
- Utveckla kommunens naturpedagogik i syfte att öka kunskap och medvetenhet om hållbar utveckling och skapa välinformerade medborgare.
- Fördela resurser i utbildning för att uppväga skillnader i barnens och elevernas förutsättningar, minska skolsegregation, ge förutsättningar för likvärdiga möjligheter under hela utbildningen och i ett livslångt lärande samt minska ekonomisk och socialt utanförskap.
- Formulera tydliga mål och visioner för verksamheten i syfte att möjliggöra en utbildning av god kvalitet som är förankrad genom hela styrkedjan (den lokala styrningen i skolan).
- Genom strategier för kompetensutveckling och rekrytering sörja för en långsiktig kompetensförsörjning av förskollärare, lärare och annan skolpersonal.

- Säkerställa att skolans kost alltid består av ett fullgott näringsvärde för alla och även bidrar till hållbarhetsdimensionerna.
- Säkerställa att utsatta personer, inklusive personer med funktionsnedsättningar, alltid får det stöd de behöver för att tillgodogöra sig undervisningen utifrån sin potential och ha en trygg och inkluderande skolmiljö samt att alla barn får en god språkutveckling.
- Sträva efter att minska matsvinnet längs hela livsmedelskedjan, även förlusterna efter skörd.
- Säkerställa att alla studerande får de kunskaper och färdigheter som behövs för att främja en hållbar utveckling, bl.a. genom utbildning för hållbar utveckling och hållbara livsstilar, sexualundervisning, mänskliga rättigheter, jämställdhet, främjande av en kultur av fred, icke-våld och globalt medborgarskap samt värdesättande av kulturell mångfald och kulturens bidrag till hållbar utveckling.
- Bygga och förbättra utbildningsmiljöer som är anpassade för barn och personer med funktionsnedsättning, samt tar hänsyn till jämställdhetsaspekter och därmed erbjuder en trygg, fredlig, inkluderande och ändamålsenlig lärandemiljö för alla.

Fokusområde 4 Hav och marina resurser

Havet är en förutsättning för mänskligt liv. Kommunens attraktivitet, näringsliv, kulturarv och identitet är nära sammanflätat med havet och dess resurser. Östersjön är ett av världens mest förorenade havsområden. Övergödning, syrebrist och syrefria bottnar, algblomningar, minskad biodiversitet och ekosystem i obalans, överfiske, föroreningar och miljögifter av olika slag, etablering av invasiva arter samt risker för omfattande oljekatastrofer hör till de främsta utmaningarna. Klimatförändringar bedöms förstärka flera av problemen ytterligare i framtiden. Östersjöns nuvarande miljötillstånd begränsar tillgången på havets resurser och ekosystemtjänster kraftigt. Fiske samt marin turism och rekreation är de ekonomiska aktiviteter som främst påverkas av en försämrad havsmiljö. Det behövs omfattande och långsiktiga insatser och internationellt samarbete för att återställa en god miljöstatus i Östersjön. Som kustkommun har Simrishamn ett ansvar att bidra, men också en egennyttia av att göra det.

Strategiska ställningstaganden

- Minska kommunens miljöpåverkan på Östersjön och minska alla slags föroreningar i havet, i synnerhet från landbaserad verksamhet, inklusive marint skräp och tillförsel av näringsämnen.
- Verka för fler lokala åtgärder och insatser för en bättre havsmiljö.
- Verka för hållbart nyttjande av havets resurser samt kunskapsutbredning och beteendeförändring.
- Främja hållbar utveckling och tillväxt i de marina näringarna.
- Stimulera ökat kunskapsbyggande, forskning och dess användning i samhällets tjänst.
- Främja ökad innovationskraft.
- Stärka lokal samsyn och samverkan.
- Utveckla levande hamnar som är attraktiva för möten, näringsliv och industriell symbios.
- Bevaka och driva kommunens intressen gällande havsresursernas nyttjande.
- Sträva efter säker samexistens för aktiviteter till havs.
- Stärka beredskapen för att undvika, samt hantera effekter från, miljöskadliga olyckor till havs.
- Identifiera, utbilda och informera om problem kopplade till stigande havsnivåer och klimatförändringar.
- Gynna hållbart fiske och verka mot ohållbart fiske.
- Bidraga till att återställa fiskbestånden till biologiskt definierat bärkraftiga populationer.

- Förvalta och skydda marina och kustnära ekosystem på ett hållbart sätt, samt vid behov vidtaga åtgärder för att återställa dem i syfte att uppnå friska och produktiva hav.
- Sträva efter att skydda skyddsvärda delar av kust- och havsområdena.
- Sträva efter att öka ett hållbart nyttjande av marina resurser, bl.a. genom en hållbar förvaltning av fiske, vattenbruk och turism.
- Minska miljöpåverkan av föroreningar från tidigare okontrollerade utsläpp som återfinns i våra sediment.

Fokusområde 5 Hållbar transportinfrastruktur och resande

God och utvecklad transportinfrastruktur är viktig för näringslivets vitalitet och förutsättningar men också för invånarnas tillgänglighet till service. Transporter och resande bidrar framförallt genom användande av fossila bränslen till klimatförändringar, försurning och övergödning av mark och vatten, och föroreningar som skadar både människors och djurs hälsa.

Transportsystemen upptar även stora markytor och leder till stadsutbredning, fragmentering av livsmiljöer och hårdgörande av ytor med påföljande vattenbaserade problem. I dagsläget transporteras majoriteten av all godstrafik till och från kommunen på vägnätet. Möjligheter att föra över godstransporter till tåg och fartyg har potential. Genom att transportera människor och varor hållbart såväl i stad som på landsbygd kan vi kraftigt minska miljö- och klimatpåverkan. Det handlar om god tillgång till kollektivtrafik, cykel- och gångvägar och andra möjligheter för hållbara resealternativ och närhet till mötesplatser och service. Utbyggnad av laddningsmöjligheter för elfordon är viktig.

Strategiska ställningstaganden

- Verka för snabba och attraktiva förbindelser som är konkurrenskraftiga mot bilen.
- Säkerställa och utveckla infrastruktur för hållbart resande samt uppmuntra och underlätta klimatsmart vardagsresande där fler väljer gång, cykling och kollektivt resande.
- Stärka och utveckla samverkan, såväl politiskt som på tjänstenivå, med relevanta aktörer och myndigheter på regional och nationell nivå, kring infrastrukturfrågor.
- Utveckla cykelinfrastrukturen med fokus på fritidscyklning och hållbart resande till populära besöksmål.
- Samordna godstransporter på väg, för mindre klimatpåverkan och ökad säkerhet i staden.
- Utredda möjligheter för hamnens framtida mottagande av större fartyg för en överflyttning av gods på väg till sjöfart.
- Stärka samhällsnyttiga lösningar som tar vara på utsläpp samt miljö i ett cirkuläreconomiskt perspektiv.
- Säkerställa god transportmässig tillgänglighet till service för alla invånare, t.ex. till sjukvårdsinrättningar och andra samhällsfunktioner.
- Säkerställa fossilbränsle fria transportsystem och accelerera omställning till fossilfria fordon.
- Verka för närhet till mötesplatser och service.
- Verka för trygga och säkra gång-/cykelstråk och sträva mot trafiksäkra lösningar i alla led.
- Stärka infrastruktur och kollektivtrafik med andra kommuner och större städer.
- Främja innovationer och utveckling av nya drivmedel och digital teknik för förändrade transport- och resvanor.
- Främja effektiva godstransporter och verka för omlastningsnoder där smart hållbar energi finns för framtidens behov.
- Utveckla klimatsmarta möten och -semestrar.
- Bygg ut laddstationer för elfordon.

- Sträva mot att överföra lasttransporter från väg till sjöfart som knyter ihop oss med länder i Östersjöområdet samt samtransport mellan land och sjö.

Fokusområde 6 Vattenkloka samhällen

Med allt fler människor måste vatten, energi och råvaror användas med försiktighet, återanvändas och förnyas. Klimatförändringar medför osäkerheter som måste mötas med anpassningsbara och oberoende lösningar. Där ny infrastruktur ska byggas öppnas möjligheterna för innovativa och cirkulära system. Skapandet av uthålliga och vattenkloka samhällen är beroende av en gemensam vision och aktivt samarbete mellan alla aktörer i samhället; politiker, myndigheter, verksamheter och medborgare. Möjliggörandet av en hållbar stadsplanering med hållbara vattenlösningar och säkerställande av vatten och sanitet är utgångspunkten i detta fokusområde.

Strategiska ställningstaganden

- Återanvända vatten och använda olika vattenkällor, s.k. ändamålsenligt vatten, utifrån användningens kvalitetsbehov.
- Utvinna energi och återvinna näringsämnen och organiskt material från spillvattenhanteringen.
- Verka för hållbart dricksvattenuttag från alla vattentäkter för att inte utarma resursen bl.a. genom cirkulära lösningar där renat spillvatten återanvänds.
- Skydda vattenresurserna för att säkerställa dricksvattenkvalitet.
- Planera för att säkra vattenresurser för att minska konsekvenser av torka och minskad grundvattenbildning.
- Minimera förorenings- och näringsämnesspridning till recipienter genom att utveckla och förbättra rening av spillvatten och dagvatten.
- Minska vatten- och energianvändningen genom effektivisering och cirkulära lösningar och minimera den energi som behövs för behandling och transport av alla vattentyper.
- Skapa en tvärvetenskaplig planeringsorganisation som integrerar alla typer av vatten i samhällsplaneringen och där vattnets synergieffekter kan tas tillvara.
- Utforma områden i samhällen i syfte att minska översvämningsrisker.
- Öka attraktiviteten med synligt vatten och skapa blågröna stråk som möjliggör dagvattenfördröjning, rekreation, renare vatten och ekosystemtjänster.
- Verka för att material som används i samhället minskar miljöpåverkan. Material på tak, fasader, vägar och gatuinventarier får inte medföra utsläpp av föroreningar till miljö och vattentäkter.
- Verka för att medvetandegöra medborgare så att de förstår, accepterar och är villiga att betala för hållbar samhällsplanering med regenerativa vattentjänster.
- Verka för att beslutsfattare och ledare möjliggör vattenkloka åtgärder genom att engagera, skapa förtroende och samarbeten för att skapa en hållbar samhälls- och vattenplanering.
- Kartlägga och åtgärdsplanera för extrema händelser som t.ex. skyfall, översvämmingar, stormar, havsnivåhöjning och torka.
- Öka systemens modularitet och flexibilitet för att säkerställa resursalternativ och resiliens i vattensystem för att klara successiva eller plötsliga förändringar i samhällen.
- Minska näringstillförseln till sjöar och hav från landbaserade verksamheter.
- Säkerställa/sträva mot god kemisk- och biologisk vattenstatus i samtliga vattenförekomster samt i kustvatten.
- Tillförsäkra, upprätthålla, samt återskapa de förlorade, ekosystemtjänster som vattenförekomster och hav tillhandahåller.

Fokusområde 7 Jämlikhet och jämställdhet

Skillnader i livsvillkor och hälsa mellan grupper påverkar hela vårt samhälle genom ökad social oro, sämre sammanhållning mellan invånarna och minskad trygghet. Ett jämlikt samhälle bidrar till ökad sammanhållning mellan invånarna, trygghet och att invånarna mår bättre. Genom att skapa likvärdiga förutsättningar och möjligheter oavsett kön, ålder, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller könsöverskridande identitet eller uttryck, eller andra skillnader människor emellan, kan vi göra vårt samhälle mer jämlikt. Det handlar också om ett stad- och landsbygdsperspektiv, tillgänglighet, närhet och kvalitet för alla, anpassningar till individers förutsättningar och möjligheter samt att forma aktiviteter, platser, service och insatser på ett sätt som gynnar, och riktas till, fler målgrupper.

Strategiska ställningstaganden

- Verka för en ökad ekonomisk och social sammanhållning och att minska ekonomisk och social utsatthet.
- Skapa förutsättningar och möjligheter för fler möten mellan människor.
- Säkerställa att jämlika, jämställda livsvillkor och trygghet är en självklarhet för alla.
- Motverka beteenden som hotar mänskliga rättigheter och begränsar människors frihet, självständighet och välbefinnande.
- Tillförsäkra att såväl äldre personer som personer med funktionsvariation kan ta del av hela samhällets utbud, med individuell anpassning och stöd.
- Verka för kunskapsbyggande för att motverka destruktiva hot.
- Verka för kunskap till barn och unga för att minska risk för våld i nära relation.
- Utföra insatser för att alla ska kunna ta del av ett mer digitaliserat samhälle.
- I alla instanser underlätta och förstå villkoren för föräldraskap, t.ex. en kommunal barnomsorg anpassad efter arbetstider för alla inklusive skiftarbetare, mötesplanering i organisationen anpassad tidsmässigt efter deltidsanställda föräldralediga, etc.
- Möjliggöra och verka för att alla människor, oavsett ålder, kön, funktionsnedsättning, ras, etnicitet, ursprung, religion eller ekonomisk- eller annan ställning, blir inkluderade i det sociala, ekonomiska och politiska livet.

Fokusområde 8 Hållbart samhällsbyggande

Samhällsbyggande och planering påverkar och påverkas av alla aspekter av hur kommunen vill utvecklas mot ett mer hållbart samhälle. Kommunens fysiska planering ska utveckla de tillgångar som finns i Simrishamns kommun på ett strategiskt medvetet sätt och utgör därmed ett viktigt verktyg att nå hållbar utveckling. Vi ska utveckla Simrishamn genom att vårda styrkan våra höga natur- och kulturmiljövärden. Bostadsutvecklingen ska vara ett prioriterat område med ett breddat utbud som motsvarar behov och förväntningar hos dagens och morgondagens medborgare. Hela kommunen ska vara levande.

Strategiska ställningstaganden

- Utveckla Simrishamn och Österlens attraktivitet genom möjligheterna i kulturarvet, kulturlivet och landskapets värden.
- Skapa ett varierat bostadsutbud och mångsidiga bostäder anpassade för livets alla skeden.

- Skydda och stärka god vattenförsörjning och förvaltning av kommunens vattentillgångar.
- Uppmuntra byggnation av hållbara bostäder med låg klimatpåverkan.
- Samla och förtäta byggnation i de orter som redan har service- och kommunikations-närhet.
- Sträva efter bättre kommunikationer i kommunen och att koppla ihop byarna med hjälp av cykelleder, busslinjer och bredband samt uppmuntra innovationer och digital teknik.
- Utveckla och underhålla befintliga byggnader i det kommunala bostadsbeståndet.
- Arbeta för en levande landsbygd.
- Skapa förutsättningar för ett hållbart näringsliv.
- Bevara och skydda skyddsvärda natur- och kulturmiljöer.
- Bevara och skydda värdefull jordbruksmark.
- Beakta klimatförändring och nödvändig klimatomställningen i all samhällsplanering.

Fokusområde 9 Klimatanpassning

Kommunen måste utvecklas så att en beredskap finns att anpassa sig i lämplig takt gentemot klimatförändringarna utan att alltför allvarliga skador och förluster sker, samt med bibehållen säkerhet för människors liv och hälsa. Genom en klimatanpassningsplan kan kommunen beskriva förutsättningar och förväntade effekter av generellt högre temperatur, tidsvisa torkperioder, ökad nederbörd, plötsliga skyfall, översvämning, stigande havsnivåer och förändrade vattenflöden, ras, skred och erosion, påverkan på naturmiljöer och mänskliga hälsopåfrestningar.

Strategiska ställningstaganden

- Tillse att klimatförändringarnas negativa konsekvenser blir så få som möjligt genom att förbättra kommunens beredskap för klimatförändringarna.
- Skapa bred samverkan mellan lokal kunskap, forskning, näringsliv och utbildning.
- Möjliggöra för ett robust samhälle som kan hantera klimatförändringarna på ett resurseffektivt sätt.
- Tillse att all kommunal verksamhet tar nödvändig hänsyn till klimatförändringarna.
- Uppmärksamma vikten av ekosystemtjänster i fysisk planering.
- Identifiera och beskriv i ÖP risken för skador på den byggda miljön till följd av klimatrelaterade skyfall, översvämning, ras, skred och erosion, stigande havsnivå samt hur sådana risker kan minska eller upphöra.
- Säkerställa reträttytor för naturtyper och ekosystem som pressas tillbaka pga klimatförändringseffekter, t.ex. stigande havsnivå.
- Beakta implikationer av värmeböljor, inte minst i den särskilt sårbara äldrevården.
- Planera för implikationer på grundvattennivåer och dricksvattenförekomster från t.ex. torkperioder och saltvatteninträngning orsakad av stigande havsnivå.
- Utbilda och informera om klimatförändringarna, dess orsaker och följder, samt nödvändiga samhällsanpassningar till ett förändrat klimat.

Fokusområde 10 Hälsa och välbefinnande

Hälsan är generellt sett god bland befolkningen, men det finns skillnader mellan olika socioekonomiska grupper sett till hälsa och livslängd. Om fler invånare har en god hälsa ökar deras möjligheter till delaktighet och att bli en bidragande del i vårt samhälle inom ramen för sina

egna förmågor och förutsättningar. Ett förebyggande hälsofrämjande arbete riktat till samtliga invånare är därför viktigt. Genom att se till att alla har likvärdiga möjligheter att nyttja hälsofrämjande service, tjänster, aktiviteter och platser, liksom ett effektivt förebyggande och hälsofrämjande arbete, kan vi se till att alla invånare har en god hälsa och ett värdigt liv.

Strategiska ställningstaganden

- Utveckla livsmiljöer som gröna mötesplatser och spontanytor, vilka främjar god hälsa.
- Minska konsekvenserna av de socioekonomiska faktorerna på den enskildes hälsa.
- Skapa intresse hos barn och unga att engagera sig i civilsamhället.
- Främja rörelse varje dag för alla.
- Motverka ofrivillig ensamhet och psykisk ohälsa hos äldre.
- Främja en god, trygg och aktiv ålderdom.
- Aktivt förebygga beroendeproblematik; alkohol, narkotika, droger, tobak och spel, etc.
- Minimera riskerna att utsättas för skadligt buller, luftföroreningar, skadliga kemikalier och alla former av skadliga utsläpp.
- Skapa goda förutsättningar för barn och unga att växa upp till ansvarstagande och demokratiska medborgare
- Genomföra förebyggande och tidiga insatser riktade till barn och föräldrar för att minska risken för framtida psykisk ohälsa hos barn och unga.
- Skapa ett brett och geografiskt väl fördelat utbud av kultur- och fritidsaktiviteter.
- Främja god studie- och arbetsmiljö för barn och vuxna med fokus på goda normer, värderingar och attityder.
- Främja goda, hälsosamma matvanor för alla.
- Tillse att personer med funktionsvariation kan delta i hälsofrämjande insatser.
- Säkra tillgång och närhet till säkra, inkluderande och tillgängliga grönområden för alla medborgare, i synnerhet för kvinnor och barn, äldre personer och personer med funktionsnedsättning.

Fokusområde 11 Trygghet och samhällsgemenskap

Otrygghet och brist på tillit och inflytande kan leda till en försämrad livskvalitet, brottslighet, utanförskap och utgöra ett hot mot demokratin. Genom att skapa, utforma och anpassa samhället tillsammans med invånare och samhällsaktörer kan vi skapa en känsla av inkludering, tillhörighet och medskapande. Ett samhälle som erbjuder god välfärd skapar tillit och trygghet för människor. En viktig och central del är att se till att offentliga platser och mötesplatser är trygga för främjandet av fler goda möten mellan människor.

Strategiska ställningstaganden

- Utföra insatser för att öka känslan av trygghet, tillit och inflytande för alla.
- Trygga livsmiljöer i det egna boendet, men även ute i samhället, t.ex. gång- och cykelstråk.
- Föra en systematisk, nära och pågående dialog med invånare i alla hållbarhets- och utvecklingsfrågor.
- Verka för ökad transparens och insyn i kommunala verksamheter för att upprätthålla tillit till samhällets funktioner.
- Öka samverkan mellan olika aktörer för att nå ett hållbart samhälle.
- Stärka stolthet och identitet för Simrishamn som plats då, nu och i framtiden.
- Främja goda uppväxtvillkor för alla barn.

- Främja möten mellan olika grupper för att öka sammanhållning i samhället.
- Främja positiva ekonomiska, sociala och miljömässiga kopplingar mellan olika delar av staden och småsamhällena, samt mellan tätorts- och landsbygdsområden.

Fokusområde 12 Biologisk mångfald och ekosystem

Genom att skydda den skyddsvärda naturen, bevara den invånarnära naturen och stärka gröna livsmiljöer och landskap kan vi undvika en ökad förlust av biologisk mångfald, försvagade ekosystemtjänster och därmed vår sårbarhet inför klimatförändringarna. Det handlar även om att skapa mer förståelse för hur klimat, ekosystem och invånares hälsa och livsvillkor är sammankopplade.

Strategiska ställningstaganden

- Vara en förebild som markförvaltare.
- Bevara och utveckla livsmiljöer och landskap, som t.ex. ängs-, betes-, odlings- och våtmarker och tillskapa spridningskorridorer för biologisk mångfald.
- Värna, vårda och skydda marker med höga värden och lämna utrymme för kommande generationers behov.
- Säkerställa god vattenstatus i sjöar och vattendrag.
- Begränsa spridning av mikroplaster, natur- och hälsoskadliga bekämpningsmedel och andra miljö- och hälsoskadliga kemikalier.
- Nyttja naturens resurser på ett hållbart sätt, uppnå en hållbar förvaltning och ett effektivt nyttjande av naturresurser samt ta hänsyn till ekosystemtjänster i samhällsplaneringen.
- Värna och utveckla spontanytor, frilufts- och grönområden.
- Säkerställa jämlik tillgång och närhet till naturområden för rekreation och hälsa.
- Fortsätta utveckla Naturskola etc former för undervisning.
- Förvalta och skydda marina och kustnära ekosystem på ett hållbart sätt för att undvika betydande negativa konsekvenser, bland annat genom att stärka deras motståndskraft, samt vidta åtgärder för att återställa dem i syfte att uppnå friska och produktiva hav.
- Bevara, återställa och hållbart använda ekosystem på land och i sötvatten och deras ekosystemtjänster.
- Säkerställa att bevara ekosystemen, inklusive deras biologiska mångfald, i syfte att öka deras förmåga att producera nytta som behövs för en hållbar utveckling.
- Vidta åtgärder för att minska förstörelsen av naturliga livsmiljöer, hejda förlusten av biologisk mångfald och skydda och förebygga utrotning av hotade arter även genom lokalt art-arbete.
- Införa åtgärder för att förhindra etablering av invasiva främmande arter, avsevärt minska deras påverkan på land- och vattensystem samt kontinuerligt kontrollera, bekämpa och utrota prioriterade invasiva arter.
- Sträva mot att integrera ekosystemens och den biologiska mångfaldens värden i planerings- och utvecklingsprocesser.
- Mobilisera och öka de finansiella resurserna från alla källor för att bevara och hållbart nyttja den biologiska mångfalden och ekosystemen.
- Skilja på och satsa klokt på ekologisk odling, respektive bekämpningsmedel, där så är lämpligt geografiskt.
- Skydda högklassig jordbruksmark och trygga livsmedelsförsörjningen (odling).
- Identifiera och stärka naturupplevelsens betydelse för hälsoaspekter och sociala faktorer.

Fokusområde 13 Hållbar kultur, friluftsliv och turism

En väl fungerande kulturell infrastruktur för produktion och förmedling av konst och kultur, där erfarenheter kan delas, kompetens överförs och upplevelser spridas är en av grunderna för ett socialt och ekonomiskt hållbart samhälle. Turismen och andra former av besöksnäringar kan bidra på många sätt till samhällets utveckling och är av stor betydelse för att skapa en levande landsbygd. Potentialen att använda turismen som ett verktyg i framtidens samhällsbygge är underutnyttjad. Höga besöksflöden kan leda till överbelastning på sårbara naturvärden och kan vara hotande på sikt vid vissa tidpunkter, platser och attraktioner om man inte balanserar trycket. Genom att utveckla destinationen smart och hållbart kan vi uppnå en jämnare fördelning av besökare geografiskt, men också över hela året.

Strategiska ställningstaganden

- Främja en bredd av kulturformer och en mångfald av uttryck och berättelser.
- Främja äldres möjlighet till kulturupplevelser och delaktighet i kulturlivet.
- Främja ett brett kulturutbud av hög kvalitet.
- Främja tvärprofessionella initiativ och mötesplatser.
- Öka kunskapen om kulturarvets och kulturmiljöns roll i samhällsplaneringen.
- Stärka insatserna för att skydda och trygga kultur- och naturarv.
- Utreda möjligheter till skydd av kulturarv till havs.
- Skapa förutsättningar för goda och hållbara livsmiljöer ur såväl ekonomiskt, socialt som miljömässigt perspektiv.
- Stimulera till fler kreativa mötesplatser för barns och ungas eget skapande.
- Stärka den digitala kompetensen inom kultursektorn.
- Säkerställa turismens roll i samhällsutvecklingen.
- Stimulera till ett omtänksamt värdskap och ett ansvarsfullt gästskap.
- Sträva efter ett balanserat besöksflöde.
- Skapa förutsättningar för innovationskraft.

Fokusområde 14 Minskad klimatpåverkan

Koldioxid, och andra växthusgaser, som vi släpper ut i atmosfären gör att det globala klimatet blir varmare. Förbränning av fossila bränslen t.ex. olja, kol och naturgas för el- och värme, i industriprocesser och för transporter svarar för det största bidraget till klimatförändringen både i Sverige och världen i stort. Klimatförändringarna påverkar Sverige både genom direkta, lokala effekter, och indirekta effekter av förändringar i omvärlden.

Strategiska ställningstaganden

- Använda ansvar för fysisk planering, avfallshantering, gator och trafik som instrument för att nå klimatmål. Översiktsplan och detaljplaner hör till centrala instrument.
- Aktualisera energi- och klimatstrategier.
- Integrera klimataspekterna i alla politikområden och beakta klimatkonsekvenserna i hela den politiska beredningsprocessen och inom alla politikområden.
- Ställa miljökrav vid offentlig upphandling för att minska utsläppen av växthusgaser.
- Fördela gatuutrymme så att kollektiv-, gång- och cykeltrafik prioriteras i tätorterna.

- Lokalisera bebyggelse i väl kollektivtrafikförsörjda stråk i första hand.
- Funktionsblanda och förtäta för att minska bilberoende.
- Utveckla samordnad varutransport och skapa möjligheter för intermodala transportlösningar.
- Minska energianvändningen och klimatpåverkan i byggnaders driftsfas.
- Se över utsläppen från byggprocesserna: produktion av byggnadsmaterial och användning av arbets- och anläggningsmaskiner. Ställ krav på heltäckande klimatdeklarationer.
- Säkerställ finansiering till klimatsatsningar genom utfärdandet av gröna obligationer.
- Öka andelen klimatvänlig mat och minska matsvinn inom kommunala verksamheter.
- Utred och nyttja möjligheten att införa koldioxidbudget för kommunen.
- Sträva efter att bli fossilfri och ytterst helt klimatneutral.
- Välja elfordon till verksamheterna och satsa på utbyggnad av elladdstolpar.
- Investera fossilfritt och klimatgynnsamt.
- Utbilda och informera om klimatförändringarna, dess orsaker och konsekvenser.
- Utveckla industriell symbios.

Fokusområde 15 Resilient samhälle och god beredskap

Begreppet resiliens innefattar funktioner som återhämtningsförmåga, motståndskraft och anpassningsbarhet. Ett samhälle som är välfungerande, robust och flexibelt kan sägas vara resiliert. Det betyder att viktiga samhällsfunktioner präglas av stabilitet, samtidigt som de kan förändras och anpassas vid tillfälliga och mer långvariga störningar och påfrestningar.

Strategiska ställningstaganden

- Bevara och skydda högklassig jordbruksmark. Trygga livsmedelsförsörjningen.
- Samverka aktivt och proaktivt mot organiserad brottslighet på alla nivåer med andra myndigheter.
- Eftersträva full cirkularitet, och oberoende i hög grad, i produktion och konsumtion.
- Bygga ut tillförlitlig, hållbar och motståndskraftig infrastruktur av hög kvalitet, inklusive regional och gränsöverskridande infrastruktur, för att stödja ekonomisk utveckling och människors välbefinnande, med fokus på ekonomiskt överkomlig och rättvis tillgång för alla. Sträva mot att erbjuda alla samma möjligheter oavsett ekonomi.
- Säkra eltillgången.
- Öka självförsörjningsgraden. Försörjning av sjukvårdsmaterial och läkemedel säkras.
- Skydda dricksvattentillgången, inte minst på sikt mot saltvatteninträngning och torka.
- Anpassa samhället i tid i alla dess delar mot klimatpåverkan; stigande havsnivå, erosion, skyfall, torka, översvämningar, nya arter, värmebölja, nya sjukdomar, etc.
- Utveckla kapacitet för tidig varning, riskreducering, hantering, etc mot samhällshotande pandemier;
- Antag och genomför integrerade strategier och planer för inkludering, resurseffektivitet, begränsning av och anpassning till klimatförändringarna och motståndskraft mot katastrofer samt utveckla och genomför en samlad katastrofriskhantering på alla nivåer.
- Bygg upp motsvarande beredskap inklusive eventuella lager.
- Säkerställ att äldreården fungerar med mat och vård vid störning/kris.
- Säkerställ beredskapen för större oljeolycka till havs.

Fokusområde 16 Cirkulär ekonomi, hållbar produktion och -konsumtion

Alla produkter som köps in till organisationer, företag och privatpersoner ger upphov till miljöpåverkan vid produktion, transport, användning och som avfall. Våra konsumtionsvanor ger konsekvenser både på vår miljö och vår hälsa samt inte sällan socialt i tillverkningsled. Genom att utveckla den cirkulära och delningsbara ekonomin kan våra resurser och produkter användas mer effektivt för att minska miljöpåverkan

Strategiska ställningstaganden

- Verka för förändrade konsumtionsmönster för ekologisk, ekonomisk och social hållbarhet.
- Stödja och främja innovation kring cirkulära och biobaserade lösningar.
- Skärpa kravställande och uppföljning av hållbarhet i samtliga upphandlingar.
- Främja hållbara offentliga upphandlingsmetoder avseende hållbarhetsdimensionerna.
- Driva på energieffektivisering i befintliga byggnader.
- Främja produktion av mat, energi och råvaror på ett hållbart sätt.
- Stödja och utveckla nya former och forum för delningsekonomi.
- Uppmuntra lokala initiativ till cirkulär ekonomi.
- Utveckla den egna cirkulära ekonomin mellan olika kommunorgan.
- Sträva efter hållbara produktions- och konsumtionsmönster inte minst med syfte på det ekologiska och sociala fotavtrycket i produkters tillverkningsländer.
- Sträva efter att uppnå en hållbar förvaltning och ett effektivt nyttjande av naturresurser.
- Avsevärt minska matsvinnet per person i butik- och konsumentledet, och minska matsvinnet längs hela livsmedelskedjan, även förlusterna efter skörd.
- Uppnå miljövänlig hantering av kemikalier och alla typer av avfall under hela deras livscykel, samt avsevärt minska utsläppen av dem i luft, vatten och mark i syfte att minimera deras negativa konsekvenser för människors hälsa och miljön.
- Väsentligt minska mängden avfall genom åtgärder för att förebygga, minska, återanvända och återvinna avfall samt använda resurser mer effektivt och cirkulärt.
- Samverka med och uppmuntra företag att införa hållbara metoder och att integrera hållbarhetsinformation i sin rapporteringscykel.
- Säkerställa att invånarna har den information och medvetenhet som behövs för en hållbar utveckling och livsstilar i harmoni med naturen.
- Utveckla hållbar turism för nya arbetstillfällen och främja lokal kultur och lokala produkter.
- Tillskapa cirkularitet i vattenanvändande.
- Utveckla och understöd industriell symbios.
- Använda kommunens finanser, placeringar och investeringar aktivt ur ett hållbarhetsperspektiv och alltid undvika oetiska eller tveksamma alternativ.

Fokusområde 17 Partnerskap och samverkan

Partnerskap och samverkan har, beroende kring vilka teman samarbetsformerna kretsar, potential att bidra till uppnående av flertalet, om inte alla, av de globala hållbarhetsmålen i Agenda 2030.

Simrishamns kommun ligger i ett av Skånes hörn, men är också ett fönster ut mot Östersjön och de andra länderna runtomkring. På nationellt och regionalt plan handlar det om att samverka med alla typer av aktörer och intressenter med samma syften och mål för att få kraft och gehör för våra önskemål.

Strategiska ställningstaganden

- Utveckla samarbeten kring Eu-regionen Östersjön kring hållbarhetsprojekt och bygga långsiktiga partnerskap.
- Överföra och utbyta hållbarhetskunskap och *know how* med mindre utvecklade delar.
- Stärka och utveckla vänorts-relationer avseende ömsesidigt hållbart gynnande.
- Verka för att efterfölja och följa upp upphandlingar till ursprunget utomlands; socialt, ekologiskt och ekonomiskt ur hållbarhetsperspektiv.
- Sprida och överföra miljövänlig teknik genom samarbetsprojekt.
- Utveckla SÖSK-samarbete kring hållbar utveckling.
- Söka samarbetsformer och samverkansformer med relevanta aktörer och intressenter med samma mål; inom kommunen, regionalt, nationellt, i Östersjöregionen och bortom denna.